

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРИВАТНОГО ПРАВА І ПІДПРИЄМНИЦТВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

ЦИВІЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА

Монографія

За загальною редакцією
Ю. В. Білоусова

Київ
Редакція журналу «Право України»
2013

УДК 347(477):341.9(4)
ББК 67.9(4УКР)304
Ц58

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Науково-дослідного інституту приватного права
і підприємництва НАПрН України
(протокол № 10 від 28 листопада 2012 р.)*

Рецензенти

С. О. Погрібний, доктор юридичних наук, член-кореспондент НАПрН України, професор кафедри цивільного процесу Національного університету «Одеська юридична академія»

К. В. Гусаров, доктор юридичних наук, професор кафедри цивільного процесу Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

Цивільне законодавство України в контексті розвитку європейського приватного права : монографія / Р. О. Стефанчук, Ю. В. Білоусов, Н. Л. Бондаренко-Зелінська [та ін.] ; за заг. ред. Ю. В. Білоусова. — К. : Ред. журн. «Право України», 2013. — 296 с. — (Наук. зб. «Академічні правові дослідження»). Дод. до юрид. журн. «Право України» ; вип. 2).

ISBN 978-617-7087-02-0

Монографію присвячено висвітленню теоретичних проблем розвитку доктрини приватного права у контексті використання тенденції розвитку законодавства Європейського Союзу та європейських країн. На основі аналізу європейського законодавства розглядаються питання розвитку національного законодавства у сфері особистих немайнових відносин фізичних осіб, сімейних відносин, медичної діяльності, регулювання відносин власності, зокрема, у сфері спільного інвестування, захисту прав споживачів в Україні, деліктних зобов'язань, а також процесуальних механізмів захисту.

Для наукових співробітників, науково-педагогічних працівників, аспірантів та студентів вишів, практикуючих юристів та всіх, хто цікавиться питаннями сучасного стану та перспектив розвитку цивільного права України та Європи.

УДК 347(477):341.9(4)
ББК 67.9(4УКР)304+67.304

ISBN 978-617-7087-02-0

© Р. О. Стефанчук, Ю. В. Білоусов,
Н. Л. Бондаренко-Зелінська та ін., 2013
© Науково-дослідний інститут приватного права
і підприємництва НАПрН України, 2013
© Редакція журналу «Право України», 2013

Колектив авторів

СТЕФАНЧУК

Руслан Олексійович

— доктор юридичних наук,
член-кореспондент
Національної академії правових
наук України

БІЛОУСОВ

Юрій Валерійович

— кандидат юридичних наук

БОНДАРЕНКО-ЗЕЛІНСЬКА

Надія Леонтіївна

— кандидат юридичних наук

ВАТРАС

Володимир Антонович

— кандидат юридичних наук

ГРИНЬКО

Світлана Дмитрівна

— кандидат юридичних наук

МИРОНОВА

Галина Анатоліївна

— кандидат філософських наук

ПОСИКАЛЮК

Олег Олександрович

— кандидат юридичних наук

ЧЕРНЯК

Олена Юріївна

— кандидат юридичних наук

СЛОБОДЯН

Олександр Анатолійович

ЗМІСТ

ВСТУП	6
Глава 1. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ВІДНОСИН ФІЗИЧНИХ ОСІБ У КОНТЕКСТІ ДОСВІДУ ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН (<i>Р. О. Стефанчук, О. О. Посикалюк</i>)...	9
1.1. Система особистих немайнових прав фізичної особи: сучасний стан та тенденції розвитку	9
1.2. Вплив європейського законодавства та практики Європейського суду з прав людини на регулювання особистих немайнових прав фізичної особи за цивільним законодавством України	31
Глава 2. ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ: НАПРЯМИ ВПЛИВУ (<i>В. А. Ватрас</i>)	49
2.1. Вплив права Європейського Союзу на вдосконалення регулювання сімейних відносин в Україні	49
2.2. Вплив практики Європейського суду з прав людини на вдосконалення сімейного законодавства України	72
Глава 3. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МЕДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ (<i>Г. А. Миронова</i>)	92
3.1. Формування європейських правових стандартів у сфері правосуб'єктності пацієнтів щодо вибору методів лікування	93
3.2. Європейські стандарти стосовно правосуб'єктності фізичних осіб, які не здатні дати згоду на медичне втручання	100
3.3. Попередні розпорядження щодо методів медичного втручання на майбутнє як інститут європейського приватного права	108
3.4. Перспективи впровадження спеціальної медичної дієздатності як цивільно-правової категорії	115
3.5. Інститут представництва пацієнта за довіреністю та його місце в цивільному праві України	124
Глава 4. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРИВЕДЕННЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ МЕХАНІЗМУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ (<i>В. І. Нагнибіда</i>)	131

4.1. Концепція речового права у праві Європейського Союзу ...	131
4.2. Проблеми реалізації принципу правової визначеності в світлі виникнення права власності на нерухоме майно в Україні	147
Глава 5. ГАРМОНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ (О. А. Слободян)	155
Глава 6. ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В УКРАЇНІ (О. Ю. Черняк)	169
6.1. Захист прав споживачів як пріоритетна сфера адаптації національного законодавства до законодавства ЄС	170
6.2. Захист прав споживачів як правовий інститут	184
6.3. Захист прав споживачів фінансових послуг	191
6.4. Захист прав споживачів у сфері реклами	198
Глава 7. ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЕЛІКТНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРАВОВИХ СИСТЕМ (С. Д. Гринько)	210
7.1. Загальні засади деліктних зобов'язань за цивільним законодавством України та європейських країн: порівняльно-правовий аналіз.....	210
7.2. Тенденції удосконалення цивільного законодавства України про суб'єктний склад деліктних зобов'язань в контексті уніфікації європейського приватного права	226
Глава 8. ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ МЕХАНІЗМІВ ЗАХИСТУ СУБ'ЄКТИВНИХ ПРАВ В УКРАЇНІ (Ю. В. Білоусов, Н. Л. Бондаренко-Зелінська).....	245
8.1. Напрями вдосконалення цивільного процесуального законодавства України під впливом європейського права.....	245
8.2. Альтернатива суду: європейський досвід для України	258
8.2.1. Арбітраж	271
8.2.2. Медіація	274
8.2.3. Комбіновані способи АВС	277
8.3. Формування законодавства України про альтернативні способи вирішення спорів: стан та тенденції	279
ВИСНОВКИ.....	294